

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

**SUPREME COURT
OF JUSTICE**

Nr.353
Din 01 decembrie 2025

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. A. Lăpușeanu,28

Pe rolul Curții Supreme de Justiție se află cauza de contencios administrativ, intentată la cererea SRL „Birivofarm”, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi cu privire la inițierea procedurii de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024.

La 19 septembrie 2025 SRL „Birivofarm”, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi, a depus cereri privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 68, alin. (2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 28 iulie 2014.

Prin încheierea din data de 26 noiembrie 2025 Curtea Supremă de Justiție a admis cererea SRL „Birivofarm”, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi privind ridicarea excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 68, alin. (2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 28 iulie 2014.

Anexă:

1. Sesizarea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.
2. Încheierea din data de 26 noiembrie 2025 a Curții Supreme de Justiție.

Președinte interimar
al Curții Supreme de Justiție

Stela Procopciuc

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.2. Persoană juridică

1. „BIRIVOFARM” SRL, mun. Chișinău, str. A. Pușkin, nr. 28, of. 16

2. IDNO 1002600040933 din 22.06.1999

3. Sturza Natalia

5. Avocat Iulian Rusanovschi

A.3. Instanța de judecată

1. Curtea Supremă de Justiție

2. Stela Procopciuc, Oxana Parfenii, Diana Stănilă

4. mun. Chișinău, str. P. Rareș, nr. 18

5. (22) 21-87-52 și colegiul.civil@csj.md

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

1. Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al curții de apel Chișinău nr.3a-1091/2023 din 10.07.2024 s-a admis apelul declarat de către SRL „Birivofarm” (succesor în drepturi și obligații al SRL „Gedeon Richter), s-a casat integral hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) nr.3-1699/22 din 03.05.2023 și s-a emis o decizie nouă prin care s-a admis acțiunea de contencios administrativ inițiată de SRL „Birivofarm” (succesor în drepturi și obligații al SRL „Gedeon Richter), s-a anulat refuzul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină nr.01-07/1816 din 01.07.2022 și s-a obligat Compania Națională de Asigurări în Medicină să emită actul administrativ individual favorabil de executare a pretenției SRL „Gedeon Richter” (succesor SRL „Birivofarm) din 31.05.2022 cu privire la achitarea sumei de MDL 2 497 544,21 (două milioane patru sute nouăzeci și șapte mii cinci sute patru zeci și patru lei 21 bani), totodată s-a încasat de la Compania Națională de Asigurări în Medicină în beneficiul SRL „Birivofarm” suma de MDL 10 000 (zece mii lei) cu titlul de cheltuieli pentru asistența juridică.

2. Astfel, la data de 15.07.2024 SRL „Birivofarm” s-a adresat către Compania Națională de Asigurări în Medicină cu o solicitare prin care a solicitat executarea deciziei Curții de Apel Chișinău și achitarea sumei de MDL 2 497 544,21 (două milioane patru sute nouăzeci și șapte mii cinci sute patru zeci și patru lei 21 bani) precum și suma de MDL 10 000 (zece mii lei) cu titlul de cheltuieli pentru asistența juridică. Prin răspunsul nr.01-02/4769 din 37.07.2024 Compania Națională de Asigurări în Medicină a refuzat executarea deciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al curții de apel Chișinău nr.3a-1091/2023 din 10.07.2024. Prin urmare la data de 15.04.2025 SRL „Birivofarm” în instanța de judecată cu cerere privind executarea actului judecătoresc, întemeindu-și poziția în baza prevederilor Codului administrativ.

3. Art.68 alin.(1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 prevede că, documentele executorii privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național, precum și din contul autorităților/instituțiilor bugetare, se prezintă obligatoriu de către creditor direct administratorilor de bugete și/sau, după caz, autorităților/instituțiilor bugetare respective după rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

4. Pe când alin.(2¹) al aceluiași articole prevede că, recursul declarat împotriva hotărârii judecătorești definitive privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare suspendă termenul de executare a hotărârii judecătorești prevăzut la alin.(2).

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

C. Obiectul sesizării³

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare a verificării constituționalității art. 68 alin.(2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 28.07.2014, în sensul corespunderii cu art.16, art.20 și art. 120 din Constituția Republicii Moldova.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale *ratione materiae*. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

1. Aplicarea dispozițiilor art.68 alin.(2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, contravine exigențelor art.16, art.20 și art. 120 din Constituția Republicii Moldova.
2. În conformitate cu prevederile art.16 din Constituția Republicii Moldova, respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
3. Ținem să precizăm că prevederile art. 68 alin. (2¹) din Legea finanțelor publice și a responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, care reglementează suspendarea termenului de executare, această normă este neconstituțională, deoarece creează un tratament, și se încalcă principiul egalității garantat de art.16 din Constituția Republicii Moldova.
4. Menționăm că ambele părți ale procesului trebuie tratate egal. Egalitatea înseamnă că ambelor părți trebuie să li se ofere posibilitatea de a-și prezenta cazul în condiții egale. Nicio parte nu ar trebui să se afle într-o poziție substanțial mai defavorabilă decât cealaltă.
5. Este de reținut că în Hotărîrea Curții Constituționale din 17.11.2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi referitoare la executarea creanțelor împotriva statului, Curtea nu a acceptat argumentele autorităților, potrivit cărora executarea de către stat a hotărîrilor definitive riscă să afecteze principiul securității raporturilor juridice în eventualitatea modificării hotărîrii în ordinea de recurs, Curtea a reținut că aceleși riscuri este supusă orice persoană care execută o hotărîre definitivă, însă aceasta nu a împiedicat statul să dispună ca acestea să nu aștepte ca hotărîrea să devină irevocabilă.
6. Aplicarea diferențiată a reglementărilor privind executarea hotărîrilor judecătorești în funcție de calitatea părților – creditori privați versus autorități publice – generează o inechitate, contravenind art. 16 din Constituția Republicii Moldova privind egalitatea în fața legii.
7. În conformitate cu art. 20 al Constituției R. Moldova orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție. Textul art. 20 din Constituție indică în mod direct existența unei obligații active a statului de a asigura dreptul la satisfacție efectivă în justiție și principiul securității raporturilor juridice. Termenul „efectivă” este cheia elaborării cadrului obligațiilor statului.
8. În Hotărîrea Curții Constituționale din 17.11.2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi referitoare la executarea creanțelor împotriva statului, Curtea reține că dreptul la executarea unei hotărîri judecătorești constituie parte

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

integrantă a dreptului de acces la justiție (Hotărârea nr. 1 din 15 ianuarie 2013 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale articolului 60 alin. (3) și alin. (31) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004, §60).

9. În același sens, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat că accesul la justiție semnifică nu doar posibilitatea juridică efectivă de a se adresa unui organ de plină jurisdicție pentru soluționarea unei contestații și obținerea unei satisfacții, ci și dreptul de a cere executarea hotărârii obținute.

10. Astfel, dreptul la un proces echitabil nu se limitează doar la desfășurarea procedurilor judiciare în condiții corecte, publice și într-un termen rezonabil, ci include și obligația statului de a asigura executarea efectivă a hotărârilor judecătorești definitive. Fără această etapă esențială, drepturile recunoscute de instanțe ar rămâne fără efect, subminând astfel principiile fundamentale ale justiției și statului de drept.

11. În special, dreptul de acces la justiție ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică a unui stat ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă și obligatorie să rămână fără efect în detrimentul unei părți (Imobiliare Saffi c. Italiei, nr. 22774/93, 28 iulie 1999, § 63; Șandor c. României, nr. 67289/01, 24 martie 2005, § 23).

12. În aceste circumstanțe, prevederile art.68 alin.(2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014: recursul declarat împotriva hotărârii judecătorești definitive privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare suspendă termenul de executare a hotărârii judecătorești prevăzute la alin.(2) sunt neconstituționale și încalcă grav accesul la justiție părților în proces, care urmau să beneficieze de prevederile Codului administrativ cu privire la executarea actelor judecătorești definitive. Or, instanțele de judecată, în speță nu pot obliga părțile să renunțe la ideea de executare a actului judecătoresc definitiv din cauza obscurității procedurii de executare a actului judecătoresc definitiv.

13. Potrivit articolului 120 din Constituție, respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești este obligatorie.

14. Conform art.16 din Codul de procedură civilă, Hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sânt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul al Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiile cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzute de prezentul cod și în alte legi.

15. În hotărârea Curții Constituționale din 17.11.2016, Curtea reține că, în temeiul articolului 255 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească definitivă este și executorie, cu excepția cazurilor de executare imediată după pronunțare (articolul 256 CPC). Prin urmare, legislația procesuală civilă atribuie caracter executoriu hotărârilor

judecătorești fie imediat după pronunțare, fie la etapa la care devin definitive, fără a aștepta ca acestea să devină irevocabile.

16. La fel, este de reținut că Curtea nu a acceptat argumentele autorităților, potrivit cărora executarea de către stat a hotărârilor definitive riscă să afecteze principiul securității raporturilor juridice în eventualitatea modificării hotărârii în ordinea de recurs, Curtea a reținut că aceleși riscuri este supusă orice persoană care execută o hotărâre definitivă, însă aceasta nu a împiedicat statul să dispună ca acestea să nu aștepte ca hotărârea să devină irevocabilă.

17. Tot în hotărârea dată Curtea reține că executarea, chiar și imediată, a unei hotărâri definitive (după examinarea apelului, de ex.) nu împiedică formularea recursului, iar dreptul la un proces echitabil nu garantează, în sine, dreptul la suspendarea automată a executării unei hotărâri judiciare nefavorabile (OAO Neftyanaya Kompaniya Yukos c. Federației Ruse, Hotărârea CtEDO din 20 septembrie 2011, §549).

18. Tot aici Curtea a constatată că prevederile contestate ale Legii nr. 87/2011 și cele ale Legii nr. 181/2014 restrâng domeniul de executare a hotărârilor judecătorești definitive la cele irevocabile, contrar prevederilor exprese ale articolului 120 din Constituție.

19. În consecință, observăm că prin aplicarea prevederilor art.68 alin.(2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 îngreuește dreptul creditorului la executarea actului judecătoresc definitiv. Or, în actuala redacție art.68 alin.(2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 este contrar spiritului art.16, art.20 și 120 din Constituția Republicii Moldova.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

1. Încălcarea art. 16 din Constituția Republicii Moldova – principiul egalității

Conform art. 16 alin. (1) din Constituție, „respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului”, iar alin. (2) prevede că „toți cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice”.

Prevederile art. 68 alin. (2¹) din Legea nr. 181/2014, care stabilesc suspendarea automată a termenului de executare a hotărârilor judecătorești definitive în cazul în care autoritățile publice declară recurs, instituie **un privilegiu nejustificat** în favoarea statului, plasând creditorul privat într-o poziție vădit defavorizată.

Astfel, părțile în proces nu sunt tratate în mod egal. Egalitatea presupune că niciuna dintre părți nu trebuie să dețină un avantaj procedural ce afectează substanțial posibilitatea reală de a-și proteja drepturile.

Jurisprudența Curții Constituționale confirmă interdicția unor asemenea privilegii

În Hotărârea din 17.11.2016 privind excepția de neconstituționalitate referitoare la executarea creanțelor împotriva statului, Curtea a statuat că argumentul autorităților, potrivit căruia executarea hotărârilor definitive ar afecta securitatea juridică în eventualitatea modificării soluției în recurs, este nefondat. Curtea a reținut că *aceleași riscuri există pentru orice persoană care execută o hotărâre definitivă*, însă statul nu poate pretinde a beneficia de tratament preferențial.

Prin urmare, **tratamentul diferențiat instituit prin art. 68 alin. (2¹) contravine art. 16 din Constituție.**

2. Încălcarea art. 20 din Constituție – dreptul de acces efectiv la justiție

Art. 20 garantează dreptul la o satisfacție efectivă în justiție și interzice orice îngrădire a accesului la justiție.

Caracterul „efectiv” al dreptului presupune nu doar accesul la instanță, ci și **executarea hotărârii judecătorești definitive**. Această obligație activă a statului derivă din principiul securității raporturilor juridice.

Jurisprudența Curții Constituționale

Curtea a reținut constant că:

- *dreptul la executarea unei hotărâri judecătorești este parte integrantă a accesului la justiție* (Hotărârea nr. 1 din 15.01.2013; Hotărârea din 17.11.2016);

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

- suspendarea automată a executării **în detrimentul creditorului privat** reprezintă o ingerință disproporționată în dreptul constituțional de acces la justiție.

Jurisprudența CEDO

CEDO a statuat că dreptul de acces la justiție devine iluzoriu dacă statul permite ca o hotărâre judecătorească definitivă să rămână neexecutată:

- *Immobiliare Saffi c. Italiei*, 1999, § 63;
- *Șandor c. României*, 2005, § 23.

În consecință, suspendarea automată prevăzută de art. 68 alin. (2¹) face ca executarea hotărârii definitive să depindă exclusiv de voința autorității debitoare, ceea ce reprezintă un obstacol direct în calea realizării dreptului protejat de art. 20.

3. Încălcarea art. 120 din Constituție – obligativitatea executării hotărârilor judecătorești

Art. 120 statuează caracterul obligatoriu al hotărârilor judecătorești definitive pentru toate autoritățile publice.

Legislația procesuală civilă (art. 255 CPC) stabilește expres că **hotărârile definitive sunt executorii**, fără a se aștepta irevocabilitatea.

Curtea Constituțională, în Hotărârea din 17.11.2016, a constatat că prevederi similare cu cele din art. 68 alin. (2¹) – care condiționau executarea de irevocabilitate – **contravin art. 120 din Constituție**.

Prin urmare, norma contestată:

- restrânge executarea hotărârilor definitive;
- plasează autoritățile publice deasupra obligației constituționale de a se supune hotărârilor instanțelor;
- goleşte de conținut art. 120 din Constituție.

4. Efectele prejudiciabile ale art. 68 alin. (2¹)

Aplicarea prevederilor contestate generează:

- imposibilitatea creditorului de a solicita executarea efectivă a hotărârii definitive;
- un privilegiu procesual exclusiv pentru debitorul-stat;
- lipsa unui mecanism eficient de remediere;
- transformarea executării într-un proces incert și neclar, contrar principiilor de drept.

În plus, instanțele sunt împiedicate să dea eficiență hotărârilor definitive, ceea ce reprezintă o atingere gravă a separației puterilor în stat.

Analiza dispozițiilor art. 68 alin. (2¹) din Legea nr. 181/2014 arată că acestea:

- **discriminează** în mod vădit creditorii privați în raport cu autoritățile publice – încălcând art. 16;
- **îngrădesc executarea hotărârilor definitive**, golind de conținut dreptul la justiție – încălcând art. 20;

- **contravin obligativității executării hotărârilor judecătorești** – încălcând art. 120.

Prin urmare, norma contestată este **neconstituțională**, fiind contrară spiritului Constituției Republicii Moldova și jurisprudenței constante a Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

1. Hotărîrea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi referitoare la executarea creanțelor împotriva statului din 17.11.2016 (Sesizare nr. 80g/2016);
2. Demersul Președintelui Republicii Moldova nr. 01/1-06-144 din 13.11.2017;
3. Demersul Curții Constituționale al RM nr. PCC-01/80g/-nr. 32 din 17.11.2016 către Parlamentul Republicii Moldova.

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declarăm pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Cu respect,

Digitally signed by Rusanovschi Iulian
Date: 2025.11.27 10:57:45 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Avocat: Rusanovschi Iulian

MOLDOVA EUROPEANĂ

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la admiterea cererii privind sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 68, alin. (2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 28 iulie 2014, depusă de către SRL „Birivofarm”, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi,

*(Dosarul nr. 3r-253/25
PIGD 2-22100013-01-3r-18092025)*

Întrunirea condițiilor stabilite la art. 12¹ din Codul de procedură civilă pentru admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

26 noiembrie 2025

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților cererea depusă de SRL „Birivofarm”,
reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 14 aprilie 2025, în mod repetat SRL „Birivofarm”, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi, a depus la Curtea de Apel Centru cerere cu privire la inițierea procedurii de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024.

2. Curtea de Apel Centru prin încheierea din data de 08 septembrie 2025 a acceptat cererea depusă de către creditorul SRL „Birivofarm”, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi, a intentat procedura de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024.

3. La 11 septembrie 2025 Compania Națională de Asigurări în Medicină a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Centru, prin care a solicitat admiterea recursului, anularea încheierii cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Centru la etapa primirii pe rol a cererii cu privire la inițierea procedurii de executare.

4. La 19 septembrie 2025 SRL „Birivofarm”, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi, a depus cereri privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 68, alin. (2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 28 iulie 2014.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

5. Art. 195 din Codul administrativ prevede următoarele:
„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

6. Art. 12¹ din Codul de procedură civilă reglementează că:
„În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sânt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

7. Analizând cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, în raport cu normele de drept relevante speței deduse judecării, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi admisă din motivele ce succed.

8. Distinct, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține, că la 09 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 2 „Pentru interpretarea articolului 135, alin. (1), lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr.55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

9. Potrivit § 82-83 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135, alin. (1), lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

10. Instanța de recurs observă că reclamanta și reprezentantul acesteia contestă la Curtea Constituțională prevederile art. 68, alin. (2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 28 iulie 2014 și anume „recursul declarat împotriva hotărârii judecătorești definitive privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare suspendă termenul de executare a hotărârii judecătorești prevăzut la alin.(2).”

11. Verificarea constituționalității normelor menționate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful § 82.

12. Așadar, pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea cumulativă a tuturor condițiilor strict obligatorii prevăzute la art. 12¹, alin. (2) din Codul de procedură civilă.

13. Verificând respectarea condițiilor prevăzute la §82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, obligator-necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul de judecată ajunge la concluzia că acestea sunt întrunite.

14. Completul de judecată conchide, că prevederile art. 68, alin. (2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 28 iulie 2014 și anume „*recursul declarat împotriva hotărârii judecătorești definitive privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare suspendă termenul de executare a hotărârii judecătorești prevăzut la alin.(2)*”, intră în categoria actelor prevăzute de art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituție, sunt aplicabile cazului, deci sunt incidente situației.

15. Prin decizia de inadmisibilitate nr. 40 din 03 aprilie 2014, Curtea Constituțională a verificat constituționalitatea art. 68 alin. (2¹) și (4²) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014. La paragraful 27 Curtea Constituțională a constatat cu referire la articolul 68 alin.(2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014, că acesta a mai făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate, fiind pronunțate Deciziile nr.56 din 19 aprilie 2022, nr.146 din 15 noiembrie 2022 și nr.155 din 5 decembrie 2024. Pentru că această situație nu constituie un impediment pentru controlul de constituționalitate al aceluiași prevederi din perspectiva altor critici de neconstituționalitate, Curtea va verifica dacă sesizarea conține argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea.

16. Reieșind din aceste circumstanțe și dat fiind faptul că ține de competența Curții Constituționale de a verifica dacă sesizarea conține sau nu argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de către SRL „Birivofarm”, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi.

17. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art.195, art. 230 din Codul administrativ, art. 12¹ din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea depusă de către SRL „Birivofarm”, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi.

Ridică excepția de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității prevederilor art. 68, alin. (2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 28 iulie 2014 și anume *„recursul declarat împotriva hotărârii judecătorești definitive privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare suspendă termenul de executare a hotărârii judecătorești prevăzut la alin.(2)”*.

Transmite Curții Constituționale încheierea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate împreună cu sesizarea.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte	/semnătura/	Stela Procopciuc
Judecători	/semnătura/	Oxana Parfeni
	/semnătura/	Diana Stănilă
Judecător		 Diana Stănilă